

Den intensive pesticidanvendelse har imidlertid kun fundet sted i en beskeden årrække. Det kan derfor ikke afvises, at den udbredte anvendelse af pesticider medfører utilsigtede påvirkninger af miljøet – på trods af de meget store krav, der stilles til undersøgelser af pesticider, før de markedsføres.

Pesticidernes langsigtede virkninger på det dyrkede land og den omgivende natur bør derfor overvåges nøje.

Statens Planteavlsforsøg har indledt undersøgelser af, om der forekommer pesticidrester i dræn- og grundvand. Undersøgelserne er koncentreret om særligt udsatte arealer, dvs. arealer med jordtyper, som giver høj risiko for udvaskning, arealer med en høj grundvandsstand og arealer, hvor der foregår en intensiv anvendelse af pesticider, som udgør en særlig risiko for udvaskning.

Disse indledende undersøgelser bør snarest udvides til at omfatte en række faste målepunkter fordelt ud over landet, hvor der foretages en rutinemæssig analyse af jordvandets eventuelle indhold af pesticidrester. Dette målnet, hvor Statens Planteavlsforsøgs forsøgsstationer er centrale punkter, vil med fordel kunne kombineres med den af Landskontoret for Planteavl foreslåede kvadratsundersøgelse for nitratudvaskning.

Pesticidbehandlings langsigtede påvirkninger på flora og fauna bør ligeledes til stadsighed overvåges. Det gælder såvel de effekter, som er af lokal og mere kortvarig karakter, som de mere langsigtede og mere permanente ændringer, der kan optræde.

Til belysning af denne udvikling foretager Statens Planteavlsforsøg registrering af antallet af biforgiftninger, af angrebsgraden af en række sygdomme og skadedyr, af udviklingen af ukrudtsfloraens sammensætning og af den mikrobielle aktivitet i sprøjtede jorder sammenlignet med aktiviteten i usprøjtede.

Det er væsentligt at fortsætte og eventuelt udvikle disse undersøgelser til et egentligt monitoringsnet for miljømæssige skadevirkninger på de dyrkede jorder.

De mere lokale påvirkninger, som pesticidbehandlingen indebærer, skal kortlægges, således at man ud fra denne viden kan anlægge en bekæmpelsesstrategi og en naturpleje, som i videst muligt omfang kompenserer for pesticidbehandlings uønskede effekter.

Det kan f.eks. være undersøgelse af, hvilken betydning det har at etablere ubehandlede refugier i det dyrkede land. Sådanne undersøgelser er Statens Planteavlsforsøg i pilotkala involveret i via Miljøstyrelsens såkaldte randzoneundersøgelse.

Viden om sprøjtefrie refugier og småbiotopers betydning for bevarelse af en artsrig flora og fauna er også væsentlig i forbindelse med den aktuelle diskussion om marginaljorder.

For at få belyst, hvilke langsigtede påvirkninger pesticidanvendelse (og andre dyrkningsforanstaltninger) har på flora og fauna, bør der gennemføres en systematisk monitoring af udvalgte plante- og dyrearter (indikatorarter) på en række lokaliteter landet over. Et sådant registreringsnet vil med fordel kunne kombineres med det registreringsnet for skadegørere på »fastliggende« referencelokaliteter, som er omtalt under prognoser og varslinger.

En hurtig indgang til undersøgelse af pesticidanvendelsens betydning for flora og fauna kan opnås ved at gennemføre en »partner«-undersøgelse på landbrugsejendomme, hvor man anvender »almindelig« og »økologisk« dyrkningspraksis. En sådan undersøgelse bør omfatte 25–50 dobbeltbrug, hvor der på flere tidspunkter i løbet af året foretages en registrering af udvalgte plante- og dyrearter (indikatorarter).